

ΕΘΝΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ
ΚΑΙ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΖΟΥ

ΜΑΡΚΟΣ ΖΑΒΙΤΖΙΑΝΟΣ
1884-1923

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ

ΖΑΠΗΕΙΟΝ 1955
ΣΕΙΡΑ Α' Αρ. 6

ΜΑΡΚΟΣ ΖΑΒΙΤΖΙΑΝΟΣ

(1884 - 1923)

Πέθανε νέος. Μόλις 39 ετών. Μικρό παιδί, υπουρούτσος ακόμη, όταν μιὰ καρφίτσα μπήχτηκε στο γόνατό του. Κακή ώρα, γιατί μολύνθηκε και υπέφερε σ' όλη του την ζωή. Από αυτό και πέθανε. Κερκυραίος την καταγωγή, από γιαιτό πατέρα, μεγάλωσε σέ καλλιτεχνικό περιβάλλον. Πήγε πρώτα στο Μόναχο και ύστερα στο Παρίσι (1903 - 1909). Ήταν μέλος τής « Συντροφιάς τών Έννεα » στην Κέρκυρα. Το 1912, 28 ετών, εκθέτει γιά πρώτη φορά στο Ζάππειο. Το 1936 εκτίθενται έργα χαρακτικής του στην Biennale τής Βενετίας. Έκανε και μιάν άτομική έκθεση στή 1922.

Ό Ζαβιτζιάνος είναι γνωστός σέ λίγο μόνο κόσμο, κι αυτό από τό χαρακτηρισκό του κυρίως έργο. Είναι ό πρώτος στην Ελλάδα, μπορεί νά πει κανείς, πού κάνει χαλκογραφίες και ξυλογραφίες μέ τήν συγχρονισμένη αντίληψη γιά τήν αποστολή τής τέχνης αΐτης. Είκονογράφησε βιβλία τού Κ. Θεοτόκη και τού Π. Βλαστού. Ένοιωσε τήν χαρακτική και τήν εργάστηκε σωστά, δίνοντάς τής τήν κατάλληλη έκφραση.

Ός ζωγράφος — λιγότερο γνωστός — εργάστηκε σέ αντίληψη εμπρεσιονιστική πού κιμιιά φορά έτεινε πρός τόν εξπρεσιονισμό. Το έργο του τό χαρακτηρίζει ή έρευνα και ή σημασία πού παίρνει τό φώς στο ύπαιθρο και στόν κλειστό χώρο. Ενάισθητος στο χρώμα, τό χειρίζεται μέ τόλμη, αλλά μέ επιτυχία. Πολύμορφος, διαρκώς άναζητεί νέους τρόπους, δέν σταματάει σ' ένα είδος, αλλά εργάζεται τό ίδιο καλά τό τοπίο, τήν προσωπογραφία, τήν νεκρή φύση, τήν ροπογραφία.

Στούς πίνακές του διαφαίνεται ένας έντονος λυρικός τόνος, χαρακτηριστικό γνώρισμα τής εποχής του. Το έργο πού άφησε είναι άρκετό γιά νά τόν κατατάξει ψηλά στην κλίμακα τής καλλιτεχνικής ιεραρχίας τών συγχρόνων του. Το καλλιτεχνικό του επίπεδο είναι σπάνιο και αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία γιά τήν όλη πνευματική προσφορά τής εποχής πού τόν μεγάλωσε.

Ή νεοελληνική τέχνη έχασε, μέ τόν πρόωγο θάνατό του, έναν στοχαστικό άνθρωπο πού είχε συνείδηση τής εϋθύνης τού πραγματικού καλλιτέχνη. Γι' αυτό πρέπει νά τιμηθεί και νά εκτιμηθεί παίρνοντας ίσάξια θέση ανάμεσα στους καλλιτερούς μας καλλιτέχνες.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΚΑΛΛΙΓΑΣ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΕΛΛΙΟΓΡΑΦΙΑΙ

1η Αΐθουσα. Στο καθέλεττο ή Αΐνωπροσωπογραφία
του καλλιτέχνη (περίπου 1908 - 1909).

1. Κορμιάτιστα.
2. Δύο κοπέλλες στο πάρκο.
3. Καντοΐνει στην Κέρκυρα.
4. Χωρική στο κέντημα.
5. Τοπίο.
6. Μελέτη πιάνου.

ΧΑΡΑΚΤΙΚΗ

ΠΡΟΘΗΚΑΙ

A. 1. Ό άγιογράφος.	Χαλκογραφία
2. Ό νεκρός.	»
3. Λητρουβείο.	»
4. Το άλιόνισμα.	»
5. Έλιές και σταμνοφόρα.	»
6. Στην ταβέρνα.	Λιθογραφία

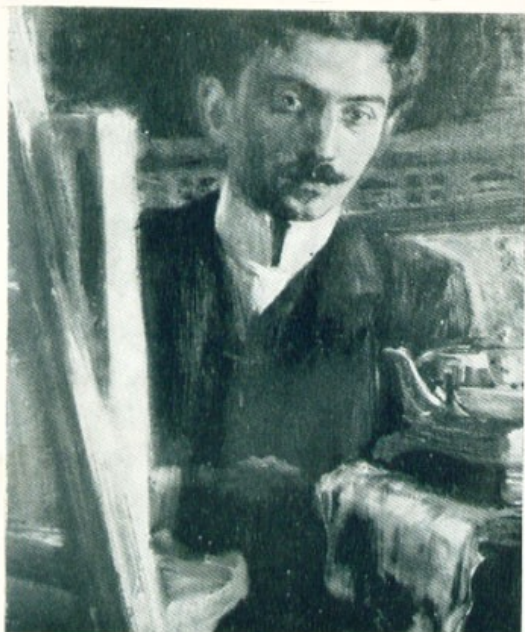
7. Αυτοπροσωπογραφία.	7. Γράμματα Α. και Η.	Χαίκογραφία
8. Τὸ γεφύρι.	8. Γυμνό.	»
9. Κάμπος καὶ σύννεφα.	9. Ἴπ βροσκή.	»
10. Στὸ μπαλκόνι.	10. Βαρκιά**.	»
11. Προσωπογραφία Σ. Ζ.	11. Γράμμα Α. Ἡ πηγὴ.	»
12. Ποταμὶ στὴ Βαναρία.	12. Νεράϊδα στὸ σελινόφωτο**.	»
13. Προσωπογραφία Σ. Ζ.	13. Ὁ σκοτωμένος.	»
14. Σονάτα (1911 - 1912).	B. 14. Κέρκυρα.	Λιθογραφία
15. Λιμάνι Κερκύρας.	15. Τὰ βιγνίτια.	Χαίκογραφία
16. Βαΐζο «art nouveau».	16. Κέρκυρα.	»
17. Ἡ Ἐπιστολή.	17. Ἡ συγκομιδὴ.	»
18. Ὁ Παπὰ Μισημέρης.	18. Τοπίο Κερκύρας.	Λιθογραφία
19. Μελέτη πιάνου.	19. Τὸ ξάγκια.	Χαίκογραφία
20. Ἀρετοῦσα.	20. Γράμμα Β Τὸ σκοτωμένο πουλί.	»
21. Σκύλος.	21. Τὸ μικρὸ λιμάνι στὴν Κέρκυρα.	Ξυλόγραφία
22. Αὐτοπροσωπογραφία.	22. Ἡ «Μεγάλη Ἰδέα».	»
23. Προσωπογραφία Ε. Ζ.	23. Πόνη νεοῦ Ἁγιά Κερκύρας.	Χαίκογραφία
24. Στὸ σπουδαστήρι (Σ Ζ.), Κέρκυρα 1911.	24. Σκέλετός.	»
25. Λιμάνι.	25. Γράμμα Π. Εἰδύλλιακὴ σκηνή.	»
26. Μοναχός.	26. Στὸ Μαντούκι*.	Χαίκογραφία
27. Ρόδια καὶ σταφυλίαι.	27. Ἡ ἀνυσοδεμένη σκιάβα**.	»
28. Προσωπογραφία Ε. Ζ.	28. Γράμμα Π	Λιθογραφία
29. Ἄλογο.	29. Καρναβάκι*.	Χαίκογραφία
30. Ὁ μανάβης.	30. Τὸ μικρὸ θέατρο.	Λιθογραφία
31. Ἄλογο.	31. Προμηθεὺς καὶ Πανδώρα.	Χαίκογραφία
	32. Γυναίκα ποὺ ἐσοκεπάζεται*.	»
	Δ. 33. Γράμματα Γ***.	Χαίκογραφία
	34. Μεσαιωνικὴ σκηνή***.	»
	35. Ὁ κανγιάς*.	»
	36. Οἰκογένεια χωρικῶν*.	»
	37. Ἡ μεγάλη ταβέρνα*.	»
	38. Γράμμα Π. Ἡ ἀμαρτία.	»
	39. Γράμματα Π καὶ Ε. Παπῆς καὶ Ἐργαστήρι τοῦ Μάγου***.	»

* Μὲ φωτοτυπίες τῶν σημειωμένων μὲ ἀστερίσκο ἔργων ἔχει εἰκονογραφηθεῖ ἡ α' ἐκδοσὴ τοῦ βιβλίου τοῦ Κ. Θεοτόκη «Ἡ τιμὴ καὶ τὸ χρῆμα».

** Μὲ φωτοτυπίες τῶν σημειωμένων μὲ διπλὸ ἀστερίσκο ἔργων ἔχει εἰκονογραφηθεῖ τὸ βιβλίον τοῦ Π. Βλαστοῦ «Στὸν ἴσκιον τῆς σκοιᾶς».

*** Τὰ σημειωμένα μὲ τριπλὸ ἀστερίσκο ἔργα εἶναι ἀπὸ τὸ δῶρημα τοῦ Κ. Θεοτόκη «Τὸ βίβλ. τῆς Κυρᾶ Κερκύρας».

1. ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ
2. ΣΤΟ ΜΠΑΛΚΟΝΙ
3. ΚΑΜΗΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΝΕΦΑ

